

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Zuidwest, gemeente Zeist

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

4 juli 2018 / projectnummer: 3311

1. Advies over het milieueffectrapport

Inleiding

De gemeente Zeist wil een nieuw bestemmingsplan vaststellen voor het zuidwestelijk deel van haar buitengebied. De gemeente wil zoveel mogelijk de huidige planologische situatie vastleggen (planologisch conserverend) maar ook enige ruimte geven voor grondgebonden agrarische ontwikkeling, binnen de kaders van de natuurbeschermingsregelgeving. Het bestemmingsplan geeft de mogelijkheid voor uitbreiding van dieraantallen binnen de bestaande bouwvlakken en biedt ook de mogelijkheid voor grondgebonden veehouderijen om uit te breiden tot 1,5 hectare. Ook is in het bestemmingsplan de mogelijkheid opgenomen om in het gebied rondom de Tolakkerlaan woningen te realiseren, in ruil voor de sloop van agrarische bedrijfsbebouwing (ruimte-voor-ruimte regeling).

Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage ((hierna: de Commissie)¹ zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Afbeelding 1: Luchtfoto plangebied (Uit Milieueffectrapportage p. 44)

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door projectnummer 3311 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

Waarom m.e.r. en advies door de Commissie?

Omdat het plan kaders stelt voor de uitbreiding van veehouderijen en daardoor effecten kan hebben op nabijgelegen Natura 2000-gebieden, moet een plan-MER worden gemaakt. Het college van burgemeester en wethouders is initiatiefnemer en de gemeenteraad is het bevoegd gezag voor het MER. Zij hebben de Commissie gevraagd om het MER te toetsen. De Commissie is gevraagd om de bij de gemeente binnengekomen zienswijzen bij haar advies te betrekken, zover deze betrekking hebben op het plan-MER.

Wat blijkt uit het MER?

In het MER zijn twee scenario's onderzocht voor de ontwikkeling van de veehouderijen, een maximaal ('worst case') scenario en een reëel verwacht scenario. Uit de analyse blijkt dat de ontwikkelingsmogelijkheden die het plan biedt voor de landbouw effecten kunnen hebben op de omgeving, zoals op natuur, landschap en leefbaarheid. Vooral de uitstoot van stikstof door agrarische bedrijven kan leiden tot significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van omringende, beschermde natuurgebieden. Er is daarom voor gekozen om in het bestemmingsplan een emissie stand-still op te nemen. Dit betekent dat de ammoniakemissie op bedrijfsniveau niet mag toenemen, behalve als dat mogelijk is via de mogelijkheden die de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) biedt.

Is het MER compleet en voldoende van kwaliteit?

Het rapport is duidelijk gestructureerd, inzichtelijk en navolgbaar. De te verwachten effecten zijn goed in beeld gebracht, zowel voor het 'worst case' (maximale) scenario als voor het reële scenario.

De Commissie concludeert dat het MER voldoende informatie bevat om het milieubelangvolwaardig mee te wegen in de besluitvorming over het bestemmingsplan. De Commissie ziet geen noodzaak tot aanvullingen of aanpassingen van het MER. Wel heeft zij enkele aanbevelingen voor de gemeente om de besluitvorming te verbeteren.

In hoofdstuk twee licht de Commissie haar oordeel toe.

2. Toelichting op de beoordeling

2.1 Landschap en cultuurhistorie

In het MER is aangegeven dat er –naar verwachting– effecten zullen optreden van de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Effecten op het landschap kunnen optreden door uitbreiding van agrarische bedrijfsgebouwen op de bouwkvavels of door de bouw van nieuwe bedrijfsgebouwen. Ook is het voor boerderijen mogelijk om nevenactiviteiten te ontplooiën, zoals het aanleggen van kleinschalige kampeerterreinen. Het MER geeft naar mening van de Commissie terecht aan dat in het slagenlandschap hierdoor (plaatselijk) de openheid van het landschap kan worden aangetast. De Commissie merkt op dat in het MER niet duidelijk wordt gemaakt in hoeverre het nieuwe bestemmingsplan meer of minder ruimte geeft voor nevenactiviteiten ten opzichte van het huidige bestemmingsplan. Ook had er een uitgebreider en systematischer overzicht gegeven kunnen worden van welke type nevenactiviteiten mogelijk zijn, en welke effecten dit heeft op het landschap.

In het MER is aangegeven dat een aantal voormalige agrarische bedrijven aan de Tolakkerlaan wordt gesloopt. Daarvoor in de plaats zullen (meer) woningen worden gerealiseerd. Dit in het kader van de ruimte-voor-ruimte regeling. Deze ruimte-voor-ruimte regeling zal gepaard gaan met een landschappelijke inpassing, door middel van het aanleggen van houtsingels. Tijdens het locatiebezoek werd aangegeven dat deze houtsingels ook nodig zijn als milieu-technische maatregel. Het aanleggen van houtsingels heeft als functie om deze woningen te beschermen tegen de chemische gewasbeschermingsmiddelen die bij de direct aangrenzende fruitteler worden gebruikt. De Commissie merkt op dat het onderscheid met betrekking tot deze functies van deze houtsingels verduidelijkt had kunnen worden in het MER.

Tenslotte vindt de Commissie het verheugend te constateren dat het in het MER aandacht is besteed aan het bijzondere karakter van dit landschap, met een macrogradiënt van heuvelrug naar het Kromme Rijngebied, en dat dit ook tot uiting komt in het bestemmingsplan. De bestemming 'milieuzone-kwelgebied' onderkent de belangrijke rol van opkwellend grondwater binnen deze gradiënt en beschermt deze.

2.2 Klimaatverandering

De gemeente Zeist heeft in 2016 in haar Brede Milieuvisie² vastgesteld dat zij in 2030 geheel klimaatneutraal wil zijn. Ze wil daarmee zelfvoorzienend zijn op het gebied van energie en niet meer gebruik maken van fossiele brandstoffen. In het MER is niet aangegeven welke rol het buitengebied heeft in het realiseren van deze doelstelling van de gemeente. De Commissie merkt op dat het realiseren van deze doelstelling ook mogelijk planologische impact zal hebben op het zuidwestelijk buitengebied. Tijdens het locatiebezoek is aangegeven door het bevoegd gezag dat dit mogelijk kan leiden tot een latere wijziging van het bestemmingsplan. De Commissie adviseert bij het besluit de relatie tussen het bestemmingsplan en het uit te werken energiebeleid te verduidelijken en aan te geven hoe wordt omgegaan met eventuele conflicten die dat met zich mee brengt voor de (overige) ambities voor het buitengebied.

2.3 Agrarische ontwikkelruimte en geur

In het MER zijn de effecten van de ontwikkelingen in de landbouw en de veehouderij onderzocht. Het bestemmingsplan voorziet in een afname van het aantal agrarische bestemmingen van 17 naar 12, en zorgt voor enige ontwikkelruimte voor de grondgebonden bedrijven. De Commissie constateert dat de mogelijke effecten van de agrarische ontwikkeling, zowel in de 'worst case' als in het realistisch scenario, goed zijn berekend en beoordeeld.

De Commissie constateert wel dat in de beoordeling van geureffecten rekening had kunnen worden gehouden met de mogelijkheid dat de aanwezige grondgebonden bedrijven omschakelen naar schapenhouderijen. Dit zou invloed kunnen hebben op de geurhinder, en had in het maximale ('worst case') scenario onderzocht kunnen worden.

² Brede Milieuvisie Zeist, vastgesteld op 4 oktober 2016. Te raadplegen via: https://samenduurzaamzeist.live.wem.io/filestore/si/1116428/3/1116433/Brede_Milieuvisie_Zeist_vastgesteld_4_oktober_2016.pdf?etag=38eb-faae796ee67de4cf33974d9a6d65

2.4 Stikstofdepositie

Uit het MER en de behorende passende beoordeling blijkt dat het maximum scenario, als gevolg van de uitbreidingsmogelijkheden van agrarische bedrijven, kan leiden tot significante effecten op de instandhoudingsdoelen van omringende Natura 2000-gebieden door toename van de stikstofdepositie. In het MER zijn daarom verschillende maatregelen onderzocht om te komen tot een alternatief dat inpassend is in het kader van de Wet Natuurbescherming. De gemeente heeft uit deze lijst van maatregelen gekozen om een emissie standstill op te nemen. Dit betekent dat de ammoniakemissie op bedrijfsniveau niet mag toenemen.

Het MER geeft de mogelijkheid om via de ontwikkelingsruimte die het PAS biedt, toch extra stikstofdepositie te realiseren. In het MER staat dat 'verzekerd is dat extra stikstofbijdragen geen significante effecten op Natura 2000-gebieden hebben'. De Commissie merkt op deze formulering te rigide is geformuleerd en daarmee ook kwetsbaar is in het licht van de systematiek van het PAS. Ontwikkelruimte in het PAS is gekoppeld aan afbouw van de stikstofbelasting uit andere bronnen én aan versterking van de overbelaste natuur door een set aan herstelmaatregelen. Indien herstelmaatregelen aan de natuur nog niet zijn uitgevoerd en er nog geen sprake is van dalende stikstofbelasting, kunnen extra stikstofemissies –op dat moment– nog wel bijdragen aan een verdere belasting van gevoelige natuur.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar de ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watdoetdecommissie>

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Sjoerd Bokma

Roeland During

Jan Jaap de Graeff (voorzitter)

Allard van Leerdam

Tom Ludwig (secretaris)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Bestemmingsplan Buitengebied Zuidwest Zeist

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke activiteiten het gaat (<http://www.commissiemer.nl/regelgeving/besluitmer>). Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D14. Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag

De gemeenteraad van de gemeente Zeist

Initiatiefnemer

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zeist

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie in de gelegenheid gesteld om zienswijzen over het plan-MER bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3311](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

